

MKB

2025-02-25

Ekebonäs planprogram miljökonsekvensbeskrivning

Planärende Trosa kn dnr sbn/2016:31

Förutsättningar

Trosa kommuns underlag för behovsbedömning av MKB 2016-10-20.

Kommunens behovsbedömning

Om det bedöms finnas betydande miljöpåverkan enligt gällande regelverk kan det utgöra hinder mot att detaljplan antas. Följande bedömning gäller från kommunens sida.

Detaljplan för tillståndspliktig verksamhet enl. MKB-förordning.

Kommunens bedömning-nej.

Påverkan på miljökvalitetsnormer enligt 5 kap MB.

Kommunens bedömning -nej.

Påverkan på Natura 2000-område.

Kommunens bedömning-nej.

Påverkan på riksintresseområde.

Kommunens bedömning-nej.

Påverkan på område i enlighet med 7 kap MB.

Kommunens bedömning -nej.

Eftersom enligt kommunens bedömning ingen betydande miljöpåverkan enligt ovan berörda faktorer finns, behövs ingen ytterligare miljöbedömning i dessa delar.

Bedömning enligt kriterierna i MKB-förordningen

Hälsa och säkerhet

Kommunen har bedömt att Ingen påverkan finns beträffande:

- buller
- vibrationer
- föroreningar luft
- föroreningar mark
- föroreningar vatten
- ljusförhållanden på plats
- lokalklimat
- lukt
- miljökvalitetsnormer
- trafikmiljö
- mängd farligt gods
- explosionsrisk
- tätortsnära rekreatiomsområde
- otrygga miljöer
- radonstrålning
- strålning från kraftledningar
- strålning från transformatorstation
- strålning från master

Kommunen har bedömt att vare sig Viss påverkan eller Betydande påverkan finns beträffande någon annan faktor rörande Hälsa och säkerhet.

Natur-och kulturmiljö

Kommunen har bedömt att Ingen påverkan finns beträffande

- kulturresevat
- byggnadsminne
- kulturminnesvårdsprogram
- grundvatten
- ytvatten

Kommunen har bedömt att Viss påverkan finns beträffande

- naturvärde

- fornminne
- övrig värdefull historisk miljö
- landskapsbild

Kommunen har bedömt att ingen Betydande påverkan finns beträffande någon annan faktor rörande Natur -och Kulturmiljö.

Mark-och vatten

Kommunen har bedömt att Ingen påverkan finns beträffande

- grundvatten
- ytvatten
- skyddsområde för vattentäkt
- översvämning
- ras-eller skredrisk
- erosionsrisk

Kommunen bedömer att Viss påverkan finns beträffande

- dagvatten

Kommunen har bedömt att ingen Betydande påverkan finns beträffande någon annan faktor rörande Mark-och vatten.

Måluppfyllelse

Kommunen har bedömt att två mål är relevanta som nationella miljömål, nämligen ”God bebyggd miljö” samt ”Ingen övergödning”. Kommunen bedömer att planprogrammet har huvudsakligen positiv påverkan på miljömålen och dess delmål.

Kommunens beslut beträffande MKB-förordningen

Endast kommunens bedömningar om förekomst av Betydande påverkan ska avgränsas för miljöbedömning i MKB. Viss påverkan ska redovisas i planbeskrivningen.

Kommunens beslut är dock att MKB enligt 6 kap. § 11 MB ska göras beträffande fornlämningar samt rödlistade arter.

MKB enligt kommunens beslut

Fornlämningar

Utredningar som har genomförts:

Trosaskogen 1:1, Trosa-Vagnhärads socken, Södermanlands län. Särskild utredning, Sörmlands museum, Arkeologiska meddelanden 2014:02.

I denna första utgrävning på platsen påträffades bl.a. två boplatser, L1982:7294 och L1982:7295 samt en hållristning i form av nio skålgropar, L1982:7376. Dessa fornlämningar avgränsades inte slutligt.

PM 2022-06-15 Slutfört arkeologiskt arbete fornlämningarna L 1982:7294, L1982:7295, L1982:7376 inom fastigheten Trosaskogen 1:1, Trosa kommun, Södermanlands län. Sörmlands Arkeologi AB, Ingeborg Svensson

Undersökningen PM 2022-06-15 är en s.k. arkeologisk förundersökning med syfte att ta fram beslut-och planeringsunderlag genom att avgränsa fornlämningarna, det vill säga att fastställa fornlämningarnas utbredning inom detaljplaneområdet. (KML 2 kap 11§). Dessutom skulle utredas hur fornlämningarna förhöll sig till den planerade nya bebyggelsen. Här avses två förhistoriska boplatksområden (L1982:7294 och L1982:7295) samt en hållristning i form av skålgropar (L1982:7376), alltså samma fynd som redovisades i 2014 års utgrävningar. Undersökningsområdet omfattade 6 ha och motsvarade samma område som undersöktes i 2014 års utgrävningar.

PM 2022-06-13 Slutfört arkeologiskt fältarbete inom fastigheten Trosaskogen 1:1, Trosa kommun, Södermanlands län. Sörmlands Arkeologi AB, Ingeborg Svensson.

Undersökningen PM 2022-05-13 omfattar resten av planområdet, ca 29 ha, som inte tidigare har undersökts arkeologiskt. (KML 2 kap 11§). Syftet med undersökningen var att ta reda på om tidigare okända fornlämningar kommer att beröras av det planerade arbetsföretaget. Utredningen skulle även preliminärt avgränsa eventuellt nyupptäckta fornlämningar samt utgöra beslutsunderlag för länsstyrelsen. Sammanlagt grävdes 74 sökschakt. Inom undersökningsområdet påträffades en keramikskärva (L2022:3304). Fyndplatsen har registrerats som övrig kulturhistorisk lämning i kulturmiljöregistret. Inom övriga objekt framkom inget av arkeologiskt intresse.

Konsekvenser om planläggningen inte genomförs och markanvändningen bevaras:

De arkeologiska undersökningarna hade inte blivit genomförda och de tre fornlämningarna hade inte blivit skyddade.

Konsekvenser om bebyggelseförslaget genomförs

I formell mening ingen påverkan vad avser de två boplatserna samt skålgroparna. (Länsstyrelsen beslutade 2022-07-01 att de två boplatserna L1982:7294 och L1982:7295 samt skålgroparna L1982:7376 skulle vara lagskyddat fornlämningsområde (KML 2 kap 2§). De ska lämnas utanför planområdet).

Ingen påverkan vad avser keramikfyndet. (Länsstyrelsen beslutade 2022-07-01 att keramikskärvan (L2022:3934) inte kräver ytterligare arkeologiska insatser samt att länsstyrelsen har inget ur fornlämningssynpunkt att invända mot att området tas i anspråk för bostadsbebyggelse).

I praktisk mening, om planen genomförs, kommer den västra boplatsen bli tillgänglig för närboende och allmänhet. Skålgroparna får motsvarande konsekvenser om planen genomförs.

Den östra fornlämningen förutsätts genom planen bli undersökt och utgrävd genom markägarens försorg, om länsstyrelsen medger förväntat tillstånd. Om ej så blir fallet kommer konsekvenserna bli lika som för den västra fornlämningen.

Rödlistade arter

Inventeringar och utredningar som har genomförts:

<i>Ekologigruppen, Rödlistade arter Ekebonäs. Fältinventeringen genomfördes i slutet av september 2017.</i>	<i>2017-10-23</i>
<i>Ekologigruppen, naturvärdesinventering NVI, medelnivå</i>	<i>2023-05-29</i>
<i>Ekologigruppen, Fågelinventering – revirkartering. Fältinventering gjordes i mars, april och maj 2024</i>	<i>2024-06-30</i>
<i>Ekologigruppen, naturvärdesinventering, detaljnivå</i>	<i>2023-12-19</i>
<i>Ekologigruppen Konsekvensanalys på naturvärden av planförslag</i>	<i>2024-05-30</i>

Vid inventeringen av rödlistade arter 2017 förekommer totalt fynd av 16 rödlistade arter i och i närheten, inom 500 m, det inventerade området. Sju arter påträffades inom planområdet vid fältbesöket. Ytterligare nio arter som bedöms kunna ha stationära populationer inom området finns rapporterade i och i nära anslutning till området på artportalen. Av de rödlistade arter som identifierades under fältinventeringen är tre knutna till ädellövträd, tre till öppna gräsmarker och en till halvöppna mosaikartade kulturlandskap. De nio rödlistade arter som rapporteras på artportalen är samtliga knutna till jordbrukslandskapet.

Beträffande 2024 års fågelinventeringen. Syftet med inventeringen har varit att ta fram ett kunskapsunderlag om områdets fågelliv för att kunna beakta ekologiska aspekter i arbetet med ett pågående programarbete för en detaljplan. Vid inventeringen påträffades 50 fågelarter. Av dessa är 23 arter naturvårdsrelevanta ur artskyddssynpunkt. Av dessa är 13 arter rödlistade. Vid inventeringen har dessa klassats utifrån hotet mot deras fortlevnad.

Konsekvenser om markanvändningen bevaras.

Ingen uppenbar förändring. Dock kommer de tidigare öppna betesmarkerna och de tidigare naturbetesmarkerna inom södra och norra kullen att under hand förslyas och succesivt växa igen. Igenväxningen kan förväntas få negativ betydelse för kärlväxter.

Konsekvenser om planförslaget genomförs

Konsekvensbedömning har utförts som Konsekvensanalys på naturvärden Ekebonäs, Ekologigruppen 2024-05-30. Utredningen avser inte specifikt rödlistade arter utan påverkan på biologisk mångfald och används inte här specifikt för att bedöma konsekvenser för rödlistade arter.

Beträffande rödlistade fjärilsarter har dessa inte varit en central fråga i programskedet. Om det behövs kommer en kompletterande inventering att göras i detaljplaneskedet.

Beträffande träd gäller följande. Alla stora träd, ca 150 st främst ek, är inmätta och har i planförslaget i alt väsentligt sparats mestadels genom att park-och naturmark omfattar dessa. Genom ett särskilt program, Förslag till åtgärder och kompensation, Ekologigruppen 2024-05-30, föreslås och kommer i huvudsak att genomföras. Här avses särskild hänsyn till skyddsvärda träd (se ovan), bevara så mycket naturmark som möjligt (se förslag plankarta), spara värdefull död ved, planera för goda växtbetingelser för sparade träd, försiktighetsåtgärder under byggskedet. Alla dessa kompensationsåtgärder kommer sammantaget att gynna bevarande av rödlistade kärlväxter nära träden.

Beträffande rödlistade fågelarter gäller följande. Inventeringen har använts för att beaktas i programarbetet. Rödlistan i sig innebär inget skydd utan anger olika arters risk att dö ut från Sverige. Enligt artskyddsförordningen gäller för naturvårdsrelevanta arter att dessa inte får störas om störningen riskerar innebära att populationen inte kan bibehållas på en tillfredsställande nivå. En sådan störning kan vara ny bebyggelse. I programarbetet har fågelinventeringen och övriga naturvårdsinventeringar använts för att minimera risken för störningar på populationen. En särskild artskyddsutredning behöver dock sannolikt göras i detaljplaneskedet utifrån det senaste förslaget till plankarta, version 2025-02-26, som föreslås inom ramen för förslag till planprogram. Utredningen ska föreslå skyddsåtgärder alternativt kompensationsåtgärder, med syfte att säkerställa att åtgärderna väger upp eventuella störningar som skulle hota de olika populationernas bibehållande på en tillfredsställande nivå.

Beträffande rödlistade arter övergripande visar naturvärdesinventeringarna jämte Konsekvensanalysen på naturvärde ovan, hur det iterativa planarbetet har lett till följande. Mark för bebyggelse respektive mark för natur och park har vägts mot bebyggelse så att den Södra kullen och den Norra kullen i stor utsträckning har sparats som Park och Natur. Sammanlagt utgör ca 20 ha, alltså mer än hälften av planområdet, sådan markanvändning. Det är inom de två kullarna som rödlistade arter i allt väsentligt finns.

Slutsatser beträffande konsekvenser för rödlistade arter om ny markanvändning utifrån förslag till plankarta, genomförs. Alla utredningar och analyser enligt ovan har anpassats för att utgöra underlag att inom ramen för planprogrammet minimera inverkan på rödlistade arter. Inom den ramen är presumptionen att arterna kan bibehållas på en tillfredsställande nivå.

Thomas Hammar